

אך גם לכבי' השופטת היה מה להגיד. נקח ממך את האקדוח", אמרה הגברל שמיר, "אך לא נוכל, לצערנו, לקחת ממך את הקביעים... קרה לך אסון, איבדת את רגלך ונפצעת בתלקים אחדים של הגוף. אך אינך צריך להרגיש, משום כך, מיוחס ובעל זכויות להרביץ..."

לאחר הספת המוסר, בא פסק הדין. הוא היה הוכחה, כי אמנם הבינה השופטת לנפשו של הנכה: התנהגות טובה בערבות עצמית...

פשעים

ילד הציץ בדלת

המשפט נשמע בדלתיים סגורות, אך ל- מעשה לא היה זה מקרה מיוחד במינו — משפטים של צעירות, המובאות לדין בי- אשמת פריצות; של אנשים הנאשמים בי- החזקתן, דם דבר יום ביומו, אולם במש- פט זה, שהובא לפני שופטת השלום בחי- פה, התבטלה נקודה מזעזעת — מיוחדת במינה.

כשנגשתי לבית ברחוב המלכים בעיר התחתית, ספר בעדותו הסמל, שהביא ל- מעצר הצעירה, "הציץ מבדל דלת בקו- מה התחתית ילד כבן 10. הייתי לבוש אורחית, הילד שאלני: השמת לבך, אם אין בחוץ משטרה?" אמרתי: "הכל בסדר, אתה יכול לפתוח! נכנסתי פנימה, מצאתי את הצעירה. הילד הסתובב כל הזמן במס- דרון, כנראה שמר על הבית. כשיצאתי, על מנת לקרוא את משמר השוטרים, שחזרה לאות בחוץ — הדפני הילד לתוך פינה צרה, ליד הדלת, ופתח עלי ברו מימ, שהיה מות- קן בחלק העליון של הקיר..." פרטי המק- רה האחרים אינם בעלי חשיבות יתרה.

הצעירה נעצרה, בעלת הבית הואשמה בהחזקת בית בושת. אך הילד בן ה-10, החי באוירה המורעלת של הבית — מה יהיה עליו?

דבר בידים

"שוטר אסור אותי, אני גנב!" אמר אדם דוכטר לסמל התורני במשטרת חיפה, בעת שהופיע השבוע בתחנת המשטרה, בשעה 5 בבוקר, כשתחת זרועו תיק עשוי עור נחש ובתוכו... בקבוק יין וחצי ככר לחם.

דוכטר, שהוא חדש בקרב העולם התחתון בחיפה, השכיל לרכוש לעצמו, תוך זמן קצר, מדת פופולריות בלתי רגילה. בפעם הראשונה כשנתפס בגניבה במחנה "שער העליה" הוחזק עצור במשטרת החופים ו- הגבולות, התחפש לכלב, החל גובח. (העור לם הזה 694) אולם הפסיכיאטר, שבדק את דוכטר, מצא כי מצבו הפסיכיקי תקין בהח- לט.

"זו מן חולשה כואת", אמר דוכטר, "שכל מה שאני רואה אני מוכרח לקחת" במשך החודש נתפס דוכטר כבר 4 פעמים בביצוע גניבות שונות, שלמעשה יש בהן יותר מן התעלול (משען ספורט!) מאשר גניבה מתוכננת לשם רווח.

ביום בו מובא דוכטר לבית משפט השי- לום בחיפה, שמח בתא המעצר הקטן המ- סורג, בו מחכים האסירים להבאתם לדין. דוכטר הוא קטן קומה, ממולח, חד לשון, משמיע בקול צרוד שירים אידיים עממיים ("אידישע מאמא", "שקט-שלוה רבי באו") לאחר מכן הוא נותן הרצאה מקיפה על הבעיות העומדות ברומי של העולם. (מה יהיה, כשסטלין יבוא במקום בן גוריון? — שיפור מצבנו הכלכלי — תופסת דו- לרים!) מדי פעם הוא נודח להזמין מן המזונן כוס תה וכריכים, לתת לחבריו לתא כיבוד קל.

השבוע נאשם דוכטר בסחיבת 2 מצי- ליפו מתוך מכונת פרטית. את האחד החי- לין, כנראה, כבוע סקסט אצל כובען בי- עיר התחתית, (היה לי קר על הראש!) ; את השני מכר בשעות הערב לערבי (מכיר טוב שלי, אני מדבר אתו בידים!) בכפר כביר שבמורדות מכרמל. לאחר שדוכטר והערבי ערכו סעודה כדת, קבל דוכטר מוסר כליות, תבח לתוך תיק העור, שסח- אי שם, חצי ככר לחם ובקבוק יין — חצי צידה לדרך, הלך בחצות הליל ברגל, מכ- בכיר לחיפה — מהלך 4 שעות, על מנת למסור את עצמו למשטרה. שופט השלום

החוליס, קיבל האיש ממשד השיקום מכר- נית מותאמת לכשרו הפזיו לשימוש האישי, שיכון וסיוע 40 לירות לחודש. אולם בשבוע שעבר הובא חנן לדין באשמת החזקת אקדח וכדורים; מכות שהרביץ לאורה אחד רב- דין אחד; הקמת המזלה במקום ציבורי, ולא סיבה מספקת.

לאחר שהנאשם הודה, באשמות היה נדמה כי בנה תמה פרשת המשפט. אולם כאן קם סניגורו של ליורוביץ, עו"ד גדעון מרג- לית, שאמר בערך כך: "גבון, ששולחי קיבל מהשלטונות סיוע — ואמנם הוא אחד מאותם המקרים המשמחים, בהם שילמה המדינה לנכה המלחמה את המגיע לו. אולם הנאשם למד במשך השנתיים האחרונות, כי את שהשיג — על ידי סקנדלים השיג". מכאן, הסביר מר מרגלית, נוצרה אצל הנאשם הדעה,

שלום זמיר, פציפיסט מחפש שותפים למלחמתו

כי זוהי הדרך הטובה ביותר, כדי לנצח בחיים. וזאת על בית המשפט להבין...

מה אירע עם חנן ליורוביץ? יום אחד נסע במכוניתו ואנשים עצמו בדרכו. היה זה בתוך שטח צבאי, הנאשם התאמן בנטיעה במכוניתו המיוחדת בזמן תמרונים, כאשר אורחים "שווייקים" למיניהם, הסתגלו לשטח מחיתם של חיילים אמיתיים. והללו, כפי הנראה מתוך בדיחה, לא רצו להתפזר. הדבר הרגז את חנן, הוא המשיך לנסוע אל תוך הקהל. עצרוהו והחלו להסיף לו מוסר. הדבר הרגזו עוד יותר, בפרט כאשר חיילי השוקולדה הללו נתנו לו שיעור, כיצד חייב להתנהג אדם בשטח צבאי... הויכוח התלקח, הגיע לבסוף לאיר- מים וחנן הרביץ למישהו בפנים. גם כאן לא נסתים הענין, הוא שלף אקדחו ואיים על מישהו. אחר כך שוב התערב קצין אחד. חנן הרביץ גם לקצין... כל אלה, כפי שציינה התביעה, הן עבירות רציניות...

הסניגור לא ביקש להכחיש. הוא רק רצה להסביר את הרקע. "אני רוצה שכבוד השופטת תבין", אמר והמשיך בערך כך: מה יהיה אם נעניש את הנאשם? זה רק יגביר את מרירותו כלפי החברה. אנשים כמוהו זקוקים לטיפול פסיכולוגי, לא בית סוהר. וכי מה נשיג על ידי העונש?

זהה את עצמך

תמונה זו צולמה ב"בסית", באר-שבוע, ב-6.3.51. קורא, שיזחה את עצמו ויפנה ראשון לפוכן, "העולם הזה" בבאר-שבוע (חנות "פלס"), יזכה בפרס של 2 ל"י. בשבוע שעבר זיהתה את עצמה יהודית הילזנרט, רח רבי עקיבא, בני-ברק.

היטלר? הוא לא ידע להחליט, ולפיכך הסיק את המסקנה: התגייס לצבא הבריטי. הצבא עורר בו גועל. הוא ראה, כי יסוד המיליטריזם: דיכוי האדם, הפחדות, שבידתו. במלחמה ניצב מיליטירום מול מיליטיריום, עבדות מול עבדות. הוא הח- מרד, הולשם בבית הסוהר הצבאי, התמרד שוב. אולם הוא נשאר בצבא עד מפלתו של היטלר.

כדי להשקיע את מצפונו, הגשים בצבא הבריטי שאיפה ישנה: הוא למד אספרנטו, לבדו, מתוך הספרים. כששוחרר החל ללמד את השפה, כמכשיר לשלום עולמי. ככל מורי האספרנטו, לימד בלי תשלום. השתכר כפועל במסגריה.

בית-סוהר ופספורט. באוגוסט 1950 נפתח לפניו החלון לעולם. הוא היה נציג לקונגרס העולמי של האספרנטו, שהתקיים בפאריס. שם קיחה לפגוש את האדם, שראה בו את ברוח: אורח-העולם דייזיס.

את דייזיס לא פגש, כי הלה חזר לארצות- הברית. במקומו ראה את המוסדות הפאצרי- פיסטיים השונים — ארגון אורח-העולם, ארגון האספרנטו, ארגוני השלום השונים, הוא התאכזב קשות: במקום ארגונים חיים- לוחמים, פגש שלדים מתים, גבאים מקצועיים.

בפאריס החזיר את הפספורט הישראלי שלו לקונסוליה, כיאה לאדם, שאינו מכיר באופן עקרוני במדינות לאומיות, כופר בזכות המדינה לגייס את אורחיה גיוס-חובה לצבא, מתנגד לזיונות ולהתיריציאה. באחת הימים עבר בלי תעודות את גבול צרפת בלגיה, בדרכו להולנד, אולם נאסר בגבול ההולנדי, ישב בבית-סוהר בלגי, ראה את משטרה-הרעב, בו מתענים אסירים רבים, שכל חטאם שאין להם גיירות.

לבסוף, כשהגיעה אליו ידיעה, שדייזיס חזר וקיבל את הנתינות האמריקאית (כשנכ- של נסיונו לקבל מאייר-ר תעודה של חסר- נתינות) עבר עליו משבר: הוא פנה שוב לקונסוליה, ביקש חזרה את הפספורט הישראלי, בהצהרה לקונסוליה (ולעתונים הצר- פתיים) הודיע, שאמנם גם עתה אינו מכיר במדינות לאומיות, אך מכיון שאיש לא תמך בו וארגוני השלום אכזבוהו, הרחיה נוטל בחזרה את הפספורט, כדי להמשיך במאבק בדרכים אחרות.

עתה נמצא שלום זמיר, דחם השלום, שוב במדינת ישראל, עובד כמסגר, מלמד אספרנטו ומחפש שותפים למלחמתו.

אשכנז

שיטת הסקנדלים

האם הרבצה על ימין ועל שמאל, כדי להשיג משהו בחיים? צריכה להיות שיטה מקובלת, — זו היתה בעצם השאלה העקרו- נית, שעמדה על הפרק בפני בית משפט השלום בפתח-תקה: על פסל הנאשמים ישב חנן ליורוביץ, נכה מלחמה, שדינו נמצא בידי השופטת מרת מינה (אשת מפקד חיל אויר) שמיר.

חנן ליורוביץ, איש גחל, איבד את רגלו הימנית בקרב על ג'יין ורגלו השנייה אף היא נפצעה קשה. כפיצוי על האבדה הזאת (ועל היסורים במשך חודשים ארוכים בבית

מספר הרשימות הניתן לסרטים אירופאים קונטיננטליים הוא קטן מאד באופן יחסי. למרות שכל חברות הסרטים — אמרי- קאיות ואירופאיות כאחד — מוכנות לשלוח את תוצרתן על כשבון סתום, ללא צורך הוצאת דביוס, חייבת הממשלה להעניס יחס מיוחד לסרטים האמריקאיים.

ממילא, בהיותה בלתי-מודהית, מוכרחה הממשלה להעניק את אותו היחס לסרטים סובייטיים, אפילו התעמולתיים ביותר.

לעומת זאת אין בידי ארצות אירוסה כל אמצעי לחץ, שהיה מבטיח לסרטיהן מקום ביושק המקומי. וגזיתיים, רואה קול- להיכקרים הישראלי סרטים המציגים לא בזכות איכותם האמנותית, אלא בזכות חי- שובים פוליטיים-דיפלומטיים שאין להם כל קשר עם האמנות.

הצבא

ממגיד לרמטכיל

יש פה מספיק נחושת על כתפי קציני הצבא, להסביע אנשים בים, העיר סגן משוחרר בטכס נישואין של אלוף משנה צבי ("צירה") צור, לרחל שטרן, לשעבר מזכירתו של מפקד הדג"ע.

ליד משה דיין, אלוף הפיקוד שותם העין, עמד מרדכי מקלף, סגן הרמטכ"ל שותם הפנים וזאשתי אורה, שקוע בשיחה עם אלוף הפיקוד, יוסף אבידן, קטוע היד. בין שאר קציני מטה ופיקוד גבוהים, מכותפי עלי גפן, בלטו שלושה: הרב הראשי הצבאי, אלוף משנה שלמה גורן, שערך את טקס הנישואין; אלוף משנה יצחק רבין, סגן מפקד הפלמ"ח יפה התואר, מהמעטים שלא התפטר מצה"ל אחר פיר- רוק הפלמ"ח; ידיו ומפקדו של צור שמעון אבידן, שהופיע בחליפה אפורה שקטה וחולצה אדומה פתוחה.

השמש וכוכבי הלכת: עם כניסתו של שמעון אבידן, כובש הדרום ומגן תל- אביב, הומחשה המציאות, כשמשו של אבידן, המעולה שבחיילים, הילכו כוכבי- לכת, צעירים לימים, אך רבי כשרון. אחר האמון מחדש של צה"ל עלו לגדולה הפכו משרות בכוח עצמם: יעקב פרולוב, מי שהיה מפקד ח"ש תל-אביב במחתרת; יצחק פונדק, שהפך מפקד הנח"ל, חיקוי הפלמ"ח; צבי צור, מג"ד קרבי בעל רמזה, צור, המקובל ב. ב. ג., הוא מוחתיקי "ההגנה" וחבר מסא"י זה שנים, העתיד לעמוד, תוך שנים מעטות, בראש הצבא.

דרכי חיים

איש רוצה בשלום

כשהיה שלום זמיר בן 5, כבר היה אוהב חיות מושבע. יום אחד שלחה אותו אמו אל השותם של העיריה, להביא תרנגולת לשחיטה. בדרך הירהר: האם צריך עוף קטן ונחמד זה למות? כשהביא שאלה זו לפני אמו, צחקה זו בלגלוג: הרי אתה אוכל אותו בתיאבוב רב!

סטייה זו לא נתנה לשלום הקטן מנות הרהר והרהר, עד שהחליט ביום בהיר אחד: לא לאכול. שלום זמיר הפך צמחוני, ובזאת החלה הקאריירה שלו כאיש-שלום.

בית-הסוהר ואספרנטו. ב-12 בבית-הספר שלום לארץ, בהיותו בן 12. בבית-הספר ובבית-החרושת עמקו רעיונותיו. מדוע הורג האדם את רעהו? מדוע יש מלחמות? האם אי- אפשר לשים להן קץ, אם כל האנשים יחדלו מלהתגייס?

פתאום פרצה מלחמת העולם השנייה. שלום היה פאציפיסט, אך מצפונו הסרדיד: המותר להיות פאציפיסט, כשהאויב הוא

* כאשר החליטה ממשלת בריטניה, לרגל המחסור החמור בדיכזים, לצמצם את מכסת הסרטים האמריקאיים המוצגים באני- גליה, כמעט גרם הדבר לניתוק היחסים המסחריים בין אנגליה וארצות הברית עוד תוצרת, אשר האמריקאים רגשים לשינוקה: כתבי עת ועצונים, שהממשלה מוסיפה להקציב להם דיכזים, גם בשעה שעתונים מקומיים עומדים לפני סגירתם.

(*) בהשפעתו האמונה של אבידן, מחנך מפקדים וחיליים, עוצבו מפקדי פלוגות, מגזרים נערים, למפקדי חטיבות קציני מטה בגורם.